

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Керівникам департаментів (управлінь)
освіти і науки обласних, Київської
міської військових (державних)
адміністрацій

Керівникам закладів вищої освіти,
підприємств, установ та організацій, що
належать до сфери управління
Міністерства освіти і науки України

Про стан пожежної та
техногенної безпеки на
об'єктах освіти у 2025 році

Шановні колеги!

На виконання пункту 16 частини першої статті 18 Кодексу цивільного захисту України та з метою здійснення методичного керівництва суб'єктами господарювання, що належать до сфери їх управління, стосовно виконання ними вимог техногенної та пожежної безпеки, а також контролю за виконанням зазначених вимог Міністерством освіти і науки України (далі – МОН) проведено аналіз стану пожежної та техногенної безпеки на об'єктах освіти, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, за 2025 рік (додається).

У зв'язку із введенням воєнного стану 24.02.2022, строк дії якого продовжено Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 14.01.2026 № 4757-ІХ, та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» заходи державного нагляду (контролю) за станом виконання вимог Кодексу цивільного захисту України та інших законодавчих та нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки у закладах освіти у 2025 році не здійснювалися.

МОН № 1/3621-26 від 24.02.2026

Підписав: Вітренко Андрій Олександрович
Сертифікат: 3FAA9288358EC0030400000FF902F003AC0E500
Дійсний: з 27.06.2025 12:10:34 по 25.06.2027 12:10:34

Станом на 12.01.2026 за оперативною інформацією центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти, органів управління освітою обласних та Київської міської військових (державних) адміністрацій з початку широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України внаслідок воєнних дій було зруйновано 412 та пошкоджено 4072 закладів освіти, що становить 17,66% від загальної кількості закладів освіти на підконтрольній Україні території. Відомості щодо зруйнованих та пошкоджених закладів освіти на тимчасово окупованих територіях уточнити немає можливості.

Навіть з урахуванням наслідків воєнних дій по освітній інфраструктурі, а також організації освітнього процесу в частині закладів освіти за дистанційною формою результати аналізу річних звітів про пожежі, що сталися у 2025 році, свідчать про збільшення кількості пожеж на об'єктах закладів освіти державної та комунальної форми власності, що належать до сфери управління МОН, місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, а також значне збільшення збитків від пожеж на таких об'єктах.

У 2025 році сталося 47 пожеж (без урахування пожеж, що виникли внаслідок воєнних дій), що на 8 пожеж більше ніж у 2024 році, а збитків державі нанесено на 10,227 млн грн, що в 1,5 рази більше ніж у 2024 році. Внаслідок пожеж на об'єктах освіти загинула дві особи (Кіровоградська область) та було травмовано чотири особи (Чернівецька область 2 особи, Одеська та Полтавська область – по 1 особі).

Найбільша кількість пожеж виникало на об'єктах освіти у м. Києві (9 пожеж, прямих збитків на 259,9 тис грн), Дніпропетровській області (5 пожеж, незначні збитки), Київській області (5 пожеж, збитків на 76,8 тис грн) та Львівської області (4 пожежі, збитків на 376,6 тис грн). При цьому найбільших збитків (5,4 млн грн) від пожежі на одному об'єкті, що сталося внаслідок несправності устаткування, зафіксовано в Івано-Франківській області. Такі збитки обумовлено тим, що пожежа виникла в закладі освіти, що розташований в гірській та важкодоступній місцевості, а пожежні розрахунки рятувальників не змогли швидко добратися до об'єкту пожежі. Тому побічні збитки на гасіння пожежі сягнули майже 3 млн грн, а прямі збитки майже 2,4 млн грн.

Найбільш поширеними причинами виникнення пожеж на об'єктах освіти, як й у попередні роки, залишається несправність устаткування (40%), порушення правил експлуатації (19%), підпали (17%) та невстановлені причини (13%).

Значне збільшення кількості пожеж спостерігається у період ускладнення погодних умов та низьких температур повітря, що виникають внаслідок експлуатації несправних приладів опалення та саморобних нагрівальних приладів. Крім того, порушення правил експлуатації обладнання привели до трагічних наслідків в Кіровоградській області, де загинуло 2 особи.

Відповідно до частини третьої статті 55 Кодексу цивільного захисту України забезпечення пожежної безпеки покладається на власника (власників) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна або наймачів (орендарів)

земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна, якщо це обумовлено договором найму (оренди), а також на керівника (керівників) суб'єкта господарювання.

Пунктом 5 Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 за № 1229/29359 (далі – Правила), визначено, що забезпечення пожежної безпеки в закладах та установах покладається на їх власників або уповноважені ними органи, керівників (ректори, директори, начальники, завідувачі), керівників структурних підрозділів (факультети, кафедри, лабораторії, навчальні кабінети, цехи, склади, бібліотеки, архіви, майстерні тощо) відповідно до законодавства.

З метою посилення пожежної та техногенної безпеки, попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах закладів освіти (у тому числі гуртожитків), підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій (далі – заклади та установи), пропонується:

провести ретельну перевірку приміщень об'єктів освіти (навчальних корпусів, майстерень, лабораторій, складів, гуртожитків і т. і.) у тому числі й на предмет використання несправних приладів опалення та саморобних нагрівальних приладів, при цьому звернути особливу увагу на об'єкти (будівлі) закладів освіти де організовується або забезпечується освітній процес у звичайному режимі «офлайн»;

забезпечити наявність справних первинних засобів пожежогашіння відповідно до норм, що визначені Правилами експлуатації та типовими нормами належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.02.2018 за № 225/31677, в першу чергу в приміщеннях та будівлях де організовується або забезпечується освітній процес у звичайному режимі, а також в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту;

зосереджувати увагу на набуття практичних навичок щодо безпечного використання навчального устаткування та обладнання під час проведення навчання працівників закладів та установ з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, а також проведення первинних інструктажів з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти на початку практичних занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо.

вжити додаткових заходів щодо неухильного дотримання Правил та протипожежного режиму в будівлях і приміщеннях, у тому числі в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту, а також на території закладів та установ;

організувати проведення планових практичних занять та тренувань з відпрацюванням заходів з евакуації, а також перевіркою систем оповіщення та управління евакуацією людей;

перевірити знання загальної інструкції з пожежної та техногенної безпеки у працівників охорони, вахтерів та працівників чергових служб закладів та установ з питань здійснення контролю за дотриманням протипожежного стану, огляду територій й приміщень, порядку знеструмлення електромережі та дій у разі виявлення пожежі, спрацювання засобів автоматичної пожежної сигналізації та оповіщення людей;

ужити відповідних заходів реагування на факти порушень чи невиконання посадовими особами встановленого протипожежного режиму, вимог правил пожежної та техногенної безпеки;

визначити пріоритетними напрямками забезпечення пожежної безпеки та техногенної безпеки:

здійснення закупівлі протипожежного обладнання (пожежні гідранти, пожежні шафи, вогнегасники тощо);

забезпечення фінансування робіт з монтажу систем протипожежного захисту, здійснення їх обслуговування та вогнезахист дерев'яних конструкцій;

проведення ремонту, обслуговування електромереж та електрощитових, а також електрообладнання;

проведення заміру опору ізоляції силової та освітлювальної електромережі.

Вважати організацію, а також забезпечення пожежної та техногенної безпеки одним із першочергових завдань керівників всіх рівнів, а виконання протипожежних заходів тримати на постійному контролі.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

З повагою

Заступник Міністра

Андрій ВІТРЕНКО

АНАЛІЗ

стану пожежної та техногенної безпеки на об'єктах освіти, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, за 2025 рік

1. Характеристика забезпеченості пожежної та техногенної безпеки об'єктів освіти

Результати перевірок органами державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки свідчать про те, що незважаючи на здійснені адміністраціями закладів освіти заходи, їх стан пожежної та техногенної безпеки потребує значного покращення.

У зв'язку із введенням воєнного стану 24 лютого 2022 року та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» планові заходи державного нагляду (контролю) за станом виконання вимог Кодексу цивільного захисту та інших законодавчих та нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки у закладах освіти протягом 2025 року територіальними підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) не здійснювалися.

ДСНС у межах моніторингу стану пожежної безпеки закладів освіти всіх форм власності та підпорядкування проаналізовано результати комісійних обстежень закладів освіти, а також попередніх планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) за додержанням (виконанням) вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Крім того, з початку 2025 року територіальними підрозділами ДСНС було проведено 305 позапланових заходів державного нагляду (контролю) та здійснено 22599 обстежень об'єктів закладів освіти щодо дотримання вимог пожежної безпеки, зокрема в межах підготовки до нового навчального року.

Станом на 29 грудня 2025 року, за результатами зазначених заходів виявлено 98338 порушень, з яких 67733 порушень, що були виявлені під час попередніх перевірок та обстежень.

На 23484 об'єктах закладів освіти відсутні, перебувають у непрацездатному стані або не обслуговуються системи протипожежного захисту; на 4594 об'єктах – відсутнє або несправне зовнішнє протипожежне водопостачання, а на 1417 – внутрішнє; на 3474 об'єктах необхідно провести заміну або ремонт систем електропостачання; 3265 об'єктів потребують облаштування евакуаційних виходів і шляхів евакуації відповідно до вимог пожежної безпеки; 1879 об'єкти не забезпечені первинними засобами пожежогасіння згідно з нормами належності; 7348 об'єкт потребує встановлення

або ремонту систем блискавкозахисту, а на 13166 об'єктах не виконано вогнезахисне оброблення конструкцій.

За результатами проведених у межах повноважень заходів з початку року притягнуто до адміністративної відповідальності 3375 особи. З метою вжиття необхідних заходів щодо попередження виникнення надзвичайних ситуацій територіальними органами ДСНС подано 1476 матеріалів на комісії ТЕБ та НС органів місцевої влади. На даний час комісіями розглянуто 1246 матеріалів та прийнято відповідні рішення.

За оперативною інформацією центральних органів виконавчої влади та інших органів державної влади, до сфери управління яких належать заклади освіти, обласних, Київської міської військових адміністрацій станом на 12 січня 2026 року на підконтрольній Україні території здійснюють статутну діяльність 23721 заклад освіти державної та комунальної форм власності.

Більшість закладів освіти державної та комунальної форми власності, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління МОН та місцевих органів виконавчої влади, розташовані в старих будівлях, в яких на час введення в експлуатацію проєктною документацією відповідно до державних будівельних норм не було передбачено наявність автоматичних систем пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та керування евакууванням людей, а електричні мережі не були розраховані на високі навантаження із застосуванням обладнання, комп'ютерів і т.і., що вимагає сучасні підходи до організації освітнього процесу. Виникає необхідність повної, або часткової заміни електричної мережі та встановлення сучасних електричних запобіжників.

Для виявлення пожежі на ранній стадії та її ліквідації, вчасної евакуації та захисту життя і здоров'я людей, збереження майна заклади освіти повинні обладнуватися системою пожежної сигналізації, системою оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, системою централізованого пожежного спостереження (вивід сигналу про пожежу на пульт централізованого пожежного спостереження) згідно з вимогами пункту 7 табл. А.1 дод. А та дод. Б ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту» та пункту 1.2 глави 1 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417, що зареєстровано у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

Робота керівників закладів освіти та органів управління освітою на місцях щодо удосконалення евакуаційних заходів та скороченню термінів їх проведення планується та проводиться відповідно до річних планів основних заходів цивільного захисту (практичне тренування з евакуації на випадок виникнення пожежі, що проводиться кожним закладом освіти двічі на рік, крім того, одне об'єктове тренування з питань цивільного захисту, що проводиться закладом вищої та фахової передвищої освіти за окремим планом).

У всіх закладах освіти організовано проведення занять з питань пожежної безпеки, запобігання ризикам, пов'язаним із вибухонебезпечними чи підозрілими предметами, та з правил поводження з такими предметами, практичних тренувань щодо дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», загрози виникнення надзвичайної ситуації, пожежі, або терористичного акту.

У **2025 році** у зв'язку із продовженням особливого періоду робота органів управління освітою обласних військових адміністрацій, керівництва закладів освіти щодо покращення стану пожежної та техногенної безпеки було сповільнено.

Відповідно до частини третьої статті 55 Кодексу цивільного захисту України забезпечення пожежної безпеки покладається на власника (власників) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна або наймачів (орендарів) земельної ділянки та іншого об'єкта нерухомого майна, якщо це обумовлено договором найму (оренди), а також на керівника (керівників) суб'єкта господарювання.

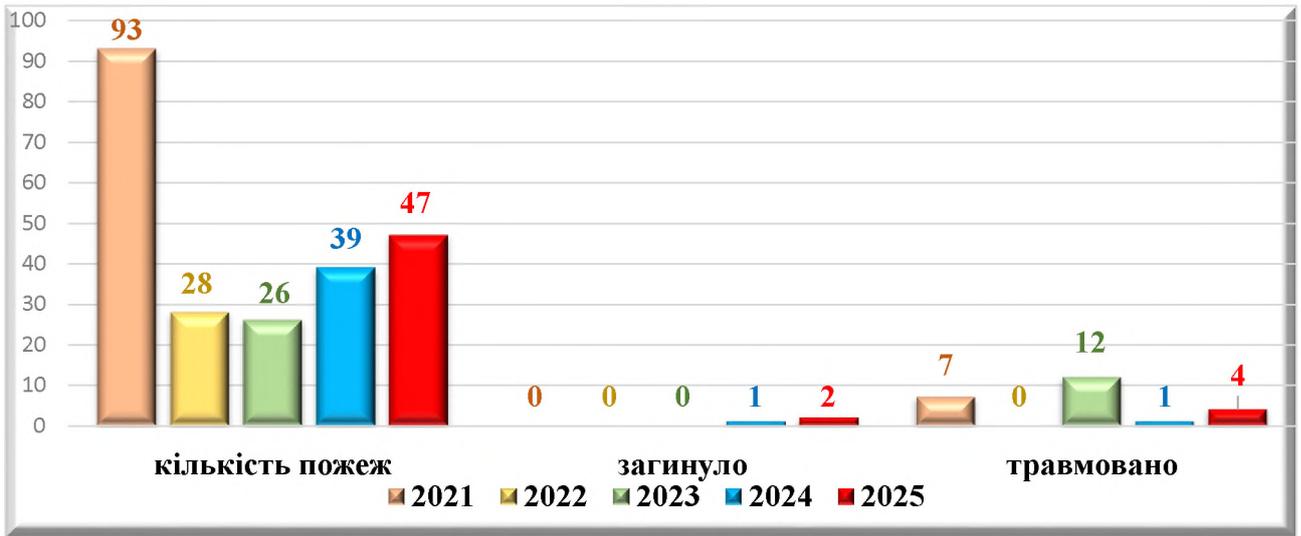
Пунктом 5 Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1229/29359, визначено, що забезпечення пожежної безпеки в закладах та установах покладається на їх власників або уповноважені ними органи, керівників (ректори, директори, начальники, завідувачі), керівників структурних підрозділів (факультети, кафедри, лабораторії, навчальні кабінети, цехи, склади, бібліотеки, архіви, майстерні тощо) відповідно до законодавства.

2. Наслідки не виконання заходів забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єктів освіти

За оперативною інформацією МОН у період 2021 – 2025 років в закладах освіти державної та комунальної форми власності, підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери управління МОН та обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, **сталосся 233 пожежі, загинуло 3 особи** та було **травмовано 24 особи** (Діаграма 1). Збитків державі за п'ять років нанесено близько **44,982 млн грн** (Діаграма 2).

У **2025 році** сталосся **47 пожеж** (без урахування пожеж, що виникли внаслідок воєнних дій), що на 8 пожеж більше ніж у 2024 році, а збитків державі нанесено на **10,227 млн грн**, що в 1,5 рази більше ніж у 2024 році. Внаслідок пожеж на об'єктах освіти **загинуло дві особи** (Кіровоградська область) та було **травмовано чотири особи** (Чернівецька область 2 особи, Одеська та Полтавська область – по 1 особі).

Найбільша кількість пожеж виникло на об'єктах освіти у м. Києві (9 пожеж, прямих збитків на 259,9 тис грн), Дніпропетровській області (5 пожеж, незначні збитки), Київській області (5 пожеж, збитків на 76,8 тис грн) та Львівської області (4 пожежі, збитків на 376,6 тис грн). При цьому найбільших збитків (5,4 млн грн) від пожежі на одному об'єкті, що сталосся внаслідок несправності устаткування, зафіксовано в Івано-Франківській області. Такі збитки обумовлено тим, що пожежа виникла в закладі освіти, що розташований в гірській та важкодоступній місцевості, а пожежні розрахунки рятувальників не змогли швидко добратися до об'єкту пожежі. Тому побічні збитки на гасіння пожежи сягнули майже 3 млн грн, а прямі збитки майже 2,4 млн грн.

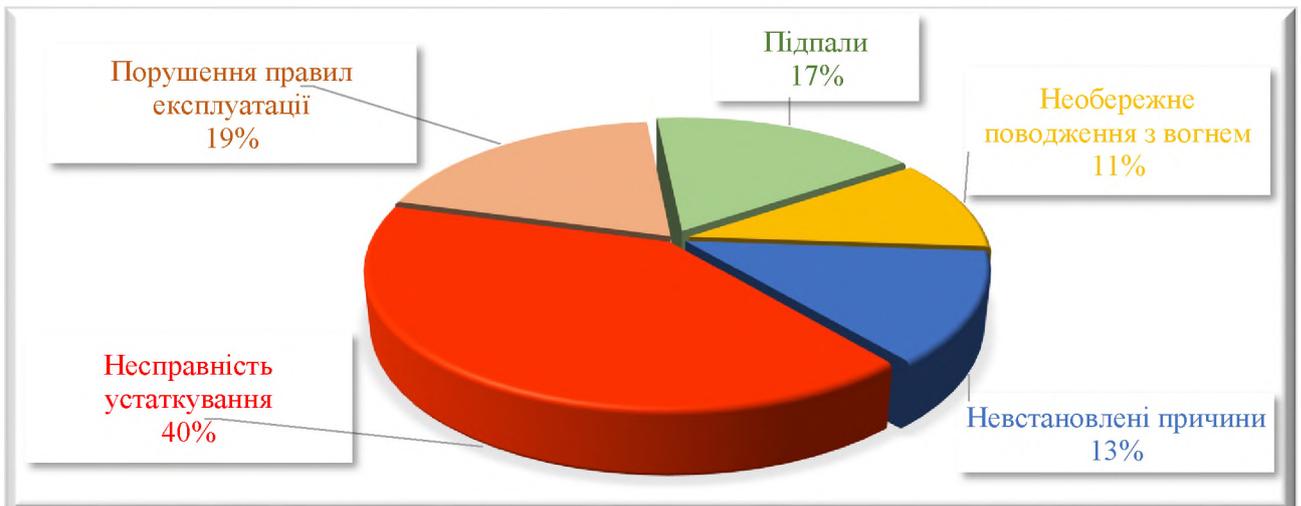

Діаграма 1. Порівняльний аналіз пожеж, що сталися на об'єктах освіти

Діаграма 2. Порівняльний аналіз збитків від пожеж, що сталися на об'єктах освіти, тис грн

Найбільш поширеними причинами виникнення пожеж на об'єктах освіти, як й у попередні роки, залишається несправність устаткування, порушення правил експлуатації, підпали та невстановлені причини. (Діаграма 3).

Діаграма 3. Причини виникнення пожеж на об'єктах закладів освіти у 2025 році

3. Щодо вирішення проблемних питань пожежної та техногенної безпеки

Для забезпечення ефективного протипожежного захисту на об'єктах закладів освіти, збереження життя та здоров'я людей, створення сприятливих умов потрібно великі фінансові вкладення через значну зношеність обладнання, що утворилася через постійну відсутність коштів за загальним фондом на проведення робіт з підвищення вогнестійкості будівель та споруд, забезпечення їх засобами пожежогасіння, створення автоматизованих систем пожежної сигналізації та оповіщення людей, підтримання в працездатному стані систем пожежної автоматики, забезпечення належного функціонування та обслуговування пожежних гідрантів, пожежних водоймищ та водонапірних веж тощо.

Враховуючи аналіз стану пожежної безпеки закладів освіти за попередні роки місцевими органами виконавчої влади всіх рівнів, а також керівниками закладів вищої освіти, що належать до сфери управління МОН, у **2025 році** було сплановано та організовано виконня заходів щодо покращення протипожежного захисту підконтрольних об'єктів закладів освіти, у тому числі передбачалось фінансування з державного та місцевих бюджетів на усунення порушень вимог пожежної безпеки та забезпечення заходів, що були запропоновані приписами територіальних органів ДСНС за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) попередніх років, а також інформацій щодо протипожежного стану (захисту) об'єктів закладів освіти та відповідних рішень комісій з питань ТЕБ та НС.

У Законі України «Про Державний бюджет на 2025 рік» МОН була передбачена субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проєкту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист), зокрема військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою в обсязі – **500,0 млн грн.**

Розпорядженнями КМУ від 21 лютого 2025 року № 144-р та 21 травня 2025 року № 485-р було здійснено розподіл коштів субвенції з розрахунку по проєктній потужності 710 закладів освіти (17 військових ліцей та 693 заклади загальної середньої освіти, що є учасниками експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 листопада 2024 року № 1245 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану»).

Обласними, Київською міською військовими адміністраціями в подальшому кошти розподілено на облаштування протипожежного захисту для 315 бюджетів територіальних громад та закладів загальної середньої освіти, реалізовано 276 проєктів, що становить 87,6 % від проєктів, на які було спрямовано кошти.

Касові видатки склали 198,116 млн грн, що становить 39,6 % від загального обсягу субвенції, передбаченої на 2025 рік.

Найкращих показників щодо використання коштів субвенції досягнуто в Харківській (87,3%), Київській (86,8%) та Запорізькій (83,3%) областях. В той же час

найнижчих показників відповідно в Івано-Франківській (3,8%) та Миколаївській (14,7%) областях, а також у місті Києві (13,2%).

З початком широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України, враховуючи постійну загрозу нанесення ракетних та повітряних ударів у тому числі по об'єктах закладів освіти, органами державної та місцевої влади в основному видатки спрямовувались на будівництво та облаштування об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту.

Питання забезпечення безпеки закладів освіти, зокрема облаштування та будівництво об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, забезпечення пожежної та техногенної безпеки закладів освіти в цілому є невід'ємною складовою процесу створення безпечного освітнього середовища.

Керівництвом МОН постійно наголошується на важливості забезпечення виконання відповідних норм та правил пожежної безпеки закладів освіти. Особливо зверталась увага на наявність вогнегасників, проведення заходів з перевірки електричних мереж та електроустаткування, безпечного використання генераторів, обладнання закладів освіти автоматичною протипожежною сигналізацією, спеціальну протипожежну обробку дерев'яних конструкцій.

На виконання доручень МОН керівниками закладів освіти продовжується робота щодо приведення об'єктів до належного протипожежного стану та усунення порушень капітального характеру. Основною проблемою, яка уповільнює реагування на усунення виявлених недоліків в організації пожежної та техногенної безпеки, є постійна загроза застосування засобів повітряного удару російською федерацією, а також обмеженість фінансового ресурсу областей та закладів освіти на зазначені цілі. Крім того, в деяких регіонах виникли труднощі щодо заключення договорів на облаштування автоматичної протипожежної сигналізації та об'єктових систем оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей з відповідними ліцензованими організаціями за їх відсутності у відповідному регіоні або великого навантаження на фахівців, які задіяні на такі роботи.

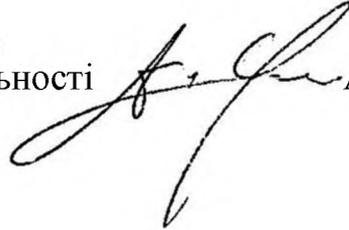
4. Висновок та пропозиції

Враховуючи те, що в умовах особливого періоду основна увага органів державної влади та місцевих органів виконавчої влади зосереджена на будівництві, реконструкції та ремонті захисних споруд цивільного захисту питання організації заходів пожежної та техногенної безпеки на об'єктах закладів освіти деякі керівники відносять на другий план та відповідно стан пожежної та техногенної безпеки знаходиться у неналежному стані. Основними причинами такого стану залишаються низький рівень організації роботи та контролю за виконанням завдань у сфері пожежної та техногенної безпеки керівниками місцевих органів виконавчої влади та закладів освіти, недофінансування заходів пожежної та техногенної безпеки, несправність устаткування.

З метою посилення пожежної та техногенної безпеки, попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах закладів освіти, пропонується визначити невідкладні завдання керівникам органів управління освітою обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, закладів освіти та установ, що належать до сфери управління МОН.

Наголосити на тому, що виконання завдань у сфері пожежної та техногенної безпеки залишається одним з першочергових завдань керівників всіх рівнів задля забезпечення прав учасників освітнього процесу на безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці.

Завідувач сектору мобілізаційної роботи,
цивільного захисту та безпеки життєдіяльності

Андрій ЦИМБАЛ